

Sygn. akt VI GC 99/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2013 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Sp. z o.o. w T.

przeciwko: Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo -Handlowe (...) Sp. z o.o. - D.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo -Handlowego (...) Sp. z o.o. - D. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. w T. kwotę 92.228,25 zł (słownie: dziewięćdziesiąt dwa tysiące dwieście dwadzieścia osiem złotych dwadzieścia pięć groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 29 listopada 2011 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.229,00 zł (słownie: osiem tysięcy dwieście dwadzieścia dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.617,00 zł (słownie: trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 99/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 września 2013r.

Powód (...) Sp. z o.o. w T. wniosła pozew przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Usługowo -Handlowe (...) Sp. z o.o. w D. o zapłatę kwoty 92.228,25 zł z ustawowymi odsetkami od 29 listopada 2012r do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powyższego podał ,że zawierał z pozwanym umowy sprzedaży towaru za ogólną kwotę 788.015,75 zł . Towar został pozwanemu wydany . Strony uzgodniły sposób zapłaty przelewem na rachunek bankowy powoda oraz termin określony na każdej z faktur. Pozwany w dniu 11.04.2012r uznał dług m.in. z faktur objętych niniejszym pozvem za bezsporny i wymagalny i zobowiązał się go spłacić w trzech ratach począwszy od 19.04.2012r. Pozwany uregulował należności za zakupiony towar regulując w całości należności z wszystkich faktur , oprócz części należności wynikających z faktury VAT (...) na kwotę 36.104,15 zł oraz z faktury VAT (...) na kwotę 16.911,60 zł – co łącznie daje nieuregulowaną kwotę należności głównej w kwocie 53.015,75 zł.

Z uwagi , że pozwany uregulował należności z opóźnieniem powód dokonał obliczenia odsetek od dnia następnego po dniu wymagalności określonego w fakturze do dnia wytoczenia powództwa i jest to kwota 39.212,50 zł. Pozwany nie zapłacił w/w należności uzależniając spłatę należności głównej od umorzenia przez powoda odsetek.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty (k- 96- 100) wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu.

W pierwszej kolejności podniósł ,że uregulował należność wynikającą z faktury VAT nr (...) w całości płacąc w dniu 19.09.2012r kwotę 23.495,10 zł ; w dniu 28.09.2012r kwotę 50.000,00 zł , zaś w dniu 11.10.2012r kwotę 33.416,50 zł. W tych okolicznościach żądanie zapłaty kwoty 16.911,60 zł z faktury VAT nr (...) jest nieuzasadnione.

Następnie zakwestionował wyliczenie odsetek zarzucając ,że nie wynikają one z przedłożonych przez powoda dokumentów.

W dalszej kolejności zarzucił ,że zakupiony od powoda olej był wadliwy co wykazało zlecone przez pozwaną badanie wykonane przez podmiot uprawniony (...) Sp. z o.o. w T.. O tych nieprawidłowościach powód był informowany na bieżąco . Zakupiony od powoda olej został następnie sprzedany przez pozwanego spółce (...) Sp. z o.o. lecz za kwotę 1.144.013,66 zł gdyż musiała ją obniżyć od ceny nabycia od powoda, która wynosiła 1.192.715,38 zł z powodu stwierdzonych wad.

W tej sytuacji pozwany poniósł szkodę na kwotę nie mniejszą, niż 48.701,72 zł.

Powód uznał powyższe , gdyż celem zrekompensowania strat jakie poniósł pozwany powód zawarł z pozwanym w dniu 27.03.2012r umowę na podstawie której zobowiązał się dostarczyć pozwanej olej rzepakowy w ilości 12.000 ton w obniżonej cenie 4.050,00 zł za tonę w terminie , pierwsze 150 ton do końca kwietnia 2012r , resztę do 31.12.2012r. Strona powodowa nie wywiązała się z powyższego i nie dostarczyła pozwanemu w/w ilości oleju.

W tej sytuacji strona pozwana naliczyła kary umowne na podstawie par 8 w/w umowy w kwocie 2.430.000,00 zł i wierzytelność z tego tytułu przedstawia do potrącenia. Również wierzytelność na w/w kwotę w wysokości 48.701,72 zł z tytułu odszkodowania pozwany przedstawia do potrącenia z należnościami powoda dochodzonymi w niniejszej postępowaniu.

Powód w odpowiedzi na powyższe w piśmie procesowym z dnia 24.04.2013r (k- 150-152) podtrzymał swoje dotychczasowe żądanie ;

w ocenie powoda pozwany miał wiedzę co sposobu rozliczeń należności wpłacanych przez niego i nigdy ich nie kwestionował , wręcz przeciwnie w dniu 11.04.2012r uznał roszczenie powoda.

W tych okolicznościach żądanie zapłaty kwoty 16.911,60 zł jest zasadne. Poza tym zaliczenie dokonanych przez pozwanego wpłat czy to na fakturę VAT nr (...) czy (...) nie ma żadnego znaczenia skoro sprzedaż z obu faktur miała miejsce w dniu 9.03.2012r i termin ich zapłaty był też jeden tj. 12.03.2012r.

Podniósł ,że pozwany nie występował wobec powoda z jakimikolwiek reklamacjami dotyczącymi zakupionego oleju w terminach wskazanych w art. 563 par 2 kc.

Na koniec stwierdził ,że faktycznie strona pozwana już po dostawie towaru podnosiła problem braku rentowności transakcji z uwagi na ustaloną cenę zakupu i sprzedaży. W wyniku rozmów strony ustaliły ,że strona powodowa dokona upustu kwoty 22.500,00 zł , ale wówczas strona pozwana zapłaci zaległości i następnie dokona zakupu w miesiącu kwietniu 2012r 150 ton oleju zgodnie z harmonogramem , który miał być ustalony . Umowa ta jednak nigdy nie weszła w życie, albowiem strona pozwana nie zapłaciła zaległych należności z tych też względów zarzut potrącenia kwoty 2.430.000,00 zł z tytułu kar umownych jest bezzasadny.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód (...) Sp. z o.o. w T. i pozwany Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo- Handlowe (...) Sp. z o.o. w D. są przedsiębiorcami(dowód : odpis KRS powoda k- 13-19, pozwanego k- 20-28).

Powód w dniach :6.02.2012r, 7.02.2012r 21.02.2012r , 5.03.2012r i 9.03.2012r sprzedał pozwanemu olej za łączną kwotę 788.015,75 zł.

Towar został pozwanemu wydany . Strony uzgodniły sposób zapłaty poprzez przelew na rachunek bankowy powoda oraz termin zapłaty; który miał być oznaczony na każdej fakturze (dowód: faktury VAT

k - 29-41). Po dokonanej sprzedaży powód wystawił faktury VAT:

(...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...).

Pozwany za zakupiony olej dokonał następujących wpłat: w dniu 8.02.2012r kwotę 60.000,00 zł na poczet należności za fakturę (...); w dniu 17.02.2012r kwotę 54.704,63 zł na poczet należności za fakturę (...); w dniu 23.02.2012r kwotę 55.000,00 zł na poczet faktury (...); w dniu 28.02.2012r kwotę 50.000,00 zł na poczet faktury (...); w dniu 9.03.2012r kwotę 150.000,00 zł z której powód zaliczył kwotę 6.465,55 zł na rzecz pozostałego zobowiązania pozwanego z faktury (...), kwotę 109.308,13 zł na poczet zobowiązania za fakturę (...), a kwotę 34.226,32 zł na rzecz zobowiązania za fakturę (...). W dniu 12.03.2012r pozwany wpłacił kwotę 150.000,00 zł z której zaliczono kwotę 70.470,30 zł na poczet pozostałego zobowiązania z faktury (...), a pozostała część w kwocie 79.529,70 zł na rzecz zobowiązania z faktury (...). Następnie w dniu 25.04.2012r pozwany wpłacił kwotę 100.000 zł z której zaliczono kwotę 32.464,26 zł na poczet zobowiązania z faktury (...), a pozostała kwota 62.535,74 zł na poczet faktury (...); z kolei wpłatę dokonaną w dniu 8.05.2012r w kwocie 80.000 zł zaliczono kwotę 47.469,26 zł na rzecz zobowiązania z faktury (...), a pozostała kwota w wysokości 32.530,74 zł na rzecz zobowiązania z faktury (...); wpłatę w kwocie 80.000 zł dokonaną przez pozwanego w dniu 11.05.2012r zaliczono kwotę 77.216,01 zł na poczet pozostałego zobowiązania z faktury (...), a pozostała kwota w wysokości 2.783,99 zł na rzecz zobowiązania z faktury (...). W dniu 17.05.2012r pozwany dokonał wpłaty kwoty 80.000 zł którą powód zaliczył na poczet należności z faktury (...); zaś w dniu 14.06.2012r pozwany wpłacił kwotę 50.000 zł z której powód zaliczył kwotę 24.767,83 zł na poczet zobowiązania z faktury (...), a pozostała kwota 25.232,17 zł na poczet zobowiązania z faktury (...); dniu 12.07.2012r pozwany wpłacił kwotę 25.000 zł z którą powód zaliczył na poczet zobowiązania z faktury (...); w dniu 24.07.2012r pozwany wpłacił kwotę 20.000 zł którą powód zaliczył na poczet zobowiązania z faktury (...);w dniu 31.07.2012r pozwany wpłacił kwotę 20.000 zł którą powód zaliczył na poczet zobowiązania z faktury (...); w dniu 13.08.2012r pozwany wpłacił kwotę 20.000 zł którą powód zaliczył na poczet zobowiązania z faktury (...); w dniu 28.08.2012r pozwany wpłacił kwotę 40.000 zł z której powód zaliczył kwotę 1.862,65 zł na poczet zobowiązania z faktury (...), a pozostała kwota 38.137,35 zł na poczet zobowiązania z faktury (...);w dniu 11.09.2012r pozwany wpłacił kwotę 50.000 zł którą powód zaliczył na poczet zobowiązania z faktury (...); w dniu 19.09.2012r pozwany wpłacił kwotę 40.000 zł z której powód zaliczył kwotę 16.504,90 zł na poczet zobowiązania z faktury (...), a pozostała kwota 23.489,10 zł na poczet zobowiązania z faktury (...);w dniu 28.09.2012r pozwany wpłacił kwotę 50.000 zł którą powód zaliczył na poczet zobowiązania z faktury (...); w dniu 11.10.2012r pozwany wpłacił kwotę 40.000 zł z której powód zaliczył kwotę 33.416,50 zł na poczet zobowiązania z faktury (...), a pozostała kwota 6.583,50 zł na poczet zobowiązania z faktury (...); w dniu 30.10.2012r pozwany wpłacił kwotę 40.000 zł którą powód zaliczył na poczet zobowiązania z faktury (...).

W wyniku powyższych wpłat pozwany zapłacił w całości należności z wszystkich faktur poza częścią należności z faktury VAT (...)

w kwocie 36.104,15 zł i z faktury VAT (...) w kwocie 16.911,60 zł

(dowód: wydruki z konta powoda k- 49-57,59, 61,63-64,66-70,72-76, dokumenty z bankowości powoda dotyczące zaliczania wpłat pozwanego k- 58,60,62 ,65,71).

W dniu 27.03.2012r strony zawarły umowę sprzedaży oleju rzepakowego. W par 4 tej umowy strony zapisały ,że termin dostawy w zakresie pierwszych 150 ton nastąpi do końca kwietnia 2012r , a reszta do 31.12.2012r; jednocześnie zastrzeżono ,że harmonogram odbiorów zostanie ustalony w kwietniu 2012r. Strony w par. 5 umowy ustaliły miejsce i warunki dostawy , że nastąpią one po wcześniejszym ustaleniu telefonicznym. Natomiast w par.8 zastrzeżono, że w przypadku nie dostarczenia przez dostawcę uzgodnionej w par 3 powyższej ilości towaru w terminie jak w par.4

powyżej dostawca będzie zobowiązany do zapłaty na rzecz kupującego kary umowne w wysokości 5% całkowitej wartości kontraktu (dowód: umowa z dnia 27.03.2012r k- 109).

W dniu 10.02.2012r na zlecenie pozwanego przeprowadzono w (...) sp. z o.o. , Laboratorium (...) w T. badania próbek oleju rzepakowego dostarczonych przez pozwanego (sprawozdanie z badań k- 112).

W dniu 11.04.2012r pozwany złożył oświadczenie o uznaniu długu wobec powoda w łącznej wysokości 788.015,75 zł wynikającego z faktur : (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...)

(dowód: pismo pozwanego z dnia 11.04.2012r k- 41,42).

Powód w dniu 27.04.2012r skierował do pozwanego pisemne wezwanie do zapłaty kwoty 788.015,75 zł (k- 43, wraz z dowodem jego doręczenia pozwanemu k- 44).

W dniu 11.07.2012r powód wezwał pozwanego o uiszczenie kwoty w wysokości 398.015,75 zł (k- 45 wraz z dowodem jego doręczenia pozwanemu k-46). Również w dniu 23.08.2013r powód wezwał pozwanego o zapłatę kwoty w wysokości 313.015,75 zł (k- 47 wraz z dowodem jego doręczenia pozwanemu k- 48). W dniu 29.11.2012r powód wystawił notę odsetkową na kwotę 39.212,50 zł(k- 77).

Sąd dał wiarę wszystkim dowodom w postaci dokumentów przedstawionych przez obie strony , albowiem nie były one kwestionowane w swej treści, a ponadto w sposób logiczny i spójny pozwoliły na dokonanie ustaleń faktycznych . Podobnie należy ocenić zeznania w/w świadków i obu stron, choć co świadków wyżej powołanych należy mieć na uwadze ,że byli to pracownicy pozwanej spółki i dowód z ich zeznań został powołany celem wykazania istnienia wierzytelności zgłoszonej do potrącenia , co Sąd miał na uwadze przy ich uwzględnianiu w całokształcie okoliczności niniejszej sprawy i pozostałym materiale dowodowym; o czym szczegółowo Sąd odniesie się poniżej.

Sąd pominął dowód z dokumentu zawnioskowanego przez pozwanego na rozprawie w dniu 18.09.2013r (k- 241) jako spóźniony po myśli art. 503 par 1 kpc , albowiem z jego treści wynikało ,że mógł być przedstawiony w sprzecznie od nakazu zapłaty, a pozwany nie wykazał w sposób przekonywujący ,że nie mógł go wcześniej powołać.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Oceniając zasadność powództwa należało wyjaśnić czy w/w umowa sprzedaży była przez powoda wykonywana należycie oraz czy zachodziły podstawy do naliczenia kar umownych na podstawie umowy z dnia 27.03.2012r.

Oceniając powyższe należy wyjść od tego ,że powód dochodził niniejszym pozwem zapłaty za wykonanie konkretnych umów sprzedaży oleju, za które pozwany – jak wynika w powyższych ustaleń – zapłacił prawie w całości oprócz należności wynikających z faktur VAT (...).

Przedstawione przez pozwanego dowody w postaci sprawozdania z badań nie mogą być uznane za jednoznaczne dowody potwierdzające ,że dotyczyły one badań oleju zakupionego od powoda na podstawie w/w transakcji. Również nie można było przyjąć ,że dowody dołączone do sprzeciwu od nakazu zapłaty w postaci faktur VAT, pozwoleń na stosowanie procedur dopuszczenia do obrotu (...) oraz dokumentów wydania wykazują ,że z powodu wad w zakupionym od powoda oleju poniósł on szkodę w wysokości 48.701,72 zł.

Oceniając powyższe należy mieć również ,że strona pozwana oparła swą wierzytelność na nienależytym wykonaniu umowy przez powoda.

Należy w tej sytuacji podnieść, że skoro powód w toku procesu zaprzeczył istnieniu wierzytelności pozwanej przedstawionej do potrącenia, kwestionując ją w całości , ciężar udowodnienia istnienia spornych wierzytelności zgodnie z art. 6 kc przeszedł na pozwanego.

W tym miejscu należy przytoczyć pogląd SN wyrażony w wyroku z dnia 18.04.2000r,(sygn. III CKN 720/ 98, LEX 51368), że zarzut potrącenia jest formą dochodzenia roszczeń zrównaną w skutkach z powództwem . Podlega zatem

wymogom stawianym wobec pozwu co do określenia żądania , przytoczenia okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie oraz wskazania dowodów. W szczególności zgłaszający zarzut potrącenia w procesie ma obowiązek określić swoją wiarytelność , wykazać jej istnienie i w kategorięczny sposób wyrazić wolę potrącenia w celu wzajemnego umorzenia skonkretyzowanych wiarytelności. Do wywołania skutku potrącenia nieodzowne jest skonkretyzowanie wiarytelności potrącającego , a więc m. in. określenie kwoty pieniężnej , w jakiej ta wiarytelność się wyraża. Udowodnienie istnienia wiarytelności bez jej dostatecznego zindywidualizowania w ogóle nie wchodzi w rachubę (podobnie wyrok SN z dnia 6.10.2006r , sygn. akt V CSK 198/06).

W niniejszej sprawie pozwany zgłaszając zarzut potrącenia w zakresie odszkodowania na podstawie art. 471 kc mocą którego dłużnik obowiązany jest to naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Skoro powstał stosunek zobowiązaniowy, to wierzyciel ma prawo oczekiwać, że dłużnik spełni obciążające go świadczenie. Brak spełnienia świadczenia oznacza niewykonanie zobowiązania. Przy nienależycie wykonanym zobowiązaniu świadczenie wprawdzie jest spełnione, lecz nie jest ono prawidłowe, gdyż odbiega w większym lub mniejszym stopniu od świadczenia wymagalnego. Następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania jest najczęściej powstanie szkody. Trzecią przesłanką odpowiedzialności kontraktowej jest istnienie normalnego związku przyczynowego pomiędzy naruszeniem przez dłużnika więzi zobowiązaniowej, a szkodą wierzyciela. Ciężar udowodnienia wszystkich w/w przesłanek, zgodnie z art. 6 kc, obciąża wierzyciela (pozwanego).

W ocenie Sądu pozwany nie wykazał jednak żadnej z przesłanek odpowiedzialności kontraktowej; w tej sytuacji przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka na okoliczności wskazane w sprzeciwie od nakazu zapłaty nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy , skoro świadek miał zeznawać o wadliwości towaru i zawiadomieniach powodowej spółki o nich - a swoją wiarytelność z tytułu wad pozwany nie wywodził z rękojmi , lecz na podstawie art. 471 kc ; w zakresie wysokości szkody – w okolicznościach niniejszej sprawy bez dowodu z opinii biegłego sądowego - zeznania świadka nie byłby dowodem miarodajnym, albowiem nie mogły zastąpić precyzyjnego określenia wysokości szkody i tego ,że rzeczywiście ona wystąpiła.(art.258 kpc).

Należy podnieść ,że zgłaszając procesowy zarzut potrącenia pozwany powinien przede wszystkim umożliwić Sądowi zbadanie czy wiarytelność przedstawiona do potrącenia rzeczywiście istnieje.

Do potrącenia bowiem można zgłosić tylko wiarytelność skonkretyzowaną

i realną. Pozwany zgłaszając do potrącenia wiarytelność z tytułu odszkodowania wynikającego z różnych umów o sprzedaży powinien każdą

taką wiarytelność skonkretyzować kwotowo , przedstawić okoliczności faktyczne będące ich podstawą i wskazać dowody na istnienie tak określonej wiarytelności (podobnie SN w wyroku z dnia 16.04.2009r, sygn. akt I CSK 487/08). Jak już podniesiono skoro pozwany nie określił w taki sposób zgłoszonej do potrącenia wiarytelności - zgłoszone przez niego dowody z zeznań świadka zawnioskowanego w sprzeciwie od nakazu w zapłaty należało ocenić jako mało użyteczny w niniejszej sprawie biorąc pod uwagę treść art. 217 par 3 kpc i 227 kpc i z tych też powodów Sąd pominął ten dowód (k- 168).

Oceniając zasadność wiarytelności przedstawionej do potrącenia z tytułu kar umownych , a wynikających z umowy z dnia 27.03.2012r to Sąd zauważa ,że w świetle jej niekwestionowanych przez stronę pozwaną zapisów wynika wprost, że pierwsze 150 ton miało być dostarczone do końca kwietnia 2012r , ale na podstawie harmonogramu ustalonego w kwietniu 2012r i dostawy będą się odbywać po wcześniejszym ustaleniu telefonicznym. Strona pozwana w żadnym twierdzeniu , sprecyzowaniu tez dowodowych nie wskazywała, że taki harmonogram dostaw został sporządzony oraz, że mimo telefonicznych ustaleń powód nie dostarczył zamówionego oleju. Jest to tyle znamienne ,że strona pozwana do momentu wniesienia pozwu w niniejszej sprawie w żadnym piśmie kierowanym do strony powodowej przed procesem nie zarzucała jej niewykonania w/w umowy i nie formułowała żadnych zarzutów na jej podstawie.

W tych okolicznościach również ten zarzut potrącenia pozwanego w świetle przepisów art. 498 § 1 kc i art.6 kc czyni niezasadnym.

Na koniec Sąd podnosi ,że powód wskazał w jaki sposób dokonywał zaliczeń poszczególnych wpłat dokonywanych przez pozwanego (art. 451kc).

Pozwany przedkładając dowody wpłat za fakturę (...) nie podważył tych zaliczeń , co wynika z w/w okoliczności faktycznych, albowiem powód czynił te zaliczenia na przestrzeni kilku miesięcy tj. od lutego 2012r do października 2012 r , a więc rozważanie czy pozwany tym wskazanymi wpłatami uregulował w całości należność z faktury nr (...) – gdy nigdy przed procesem nie kwestionował rozliczeń dokonywanych przez powoda – jest nie zasadne.

Wobec powyższych rozważań Sąd Okręgowy uznał, iż powództwo zasługuje na uwzględnienie na podstawie art. 535 kc i art. 353¹ kc.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1,3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc.

Zarządzenie:

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego
2. (...) dni.